

Krajská hygienická stanice v Ostravě

Subjektivní přístup obyvatel Ostravy ke zdraví v závislosti na životním stylu, socioekonomickém statusu a vzdělání

(Grantový úkol IGA MZd č. NJ/6139-3)

Šlachtová H., Šplíchalová A., Tomášková H
Ostrava 2000 - 2002

Výběr vzorku populace

- **metodika dle Katriaka** (doporučuje oslovení od **0,25%** obyvatel města s **1.000.000** po **1,5%** pro města do **100.000** obyvatel)
- **Ostrava 319.000** - naše studie **3.000** dotazníků - cca **1%** (předpoklad nízké návratnosti **30%** s ohledem na distribuci dotazníků poštou)
- **náhodný výběr** - omezen věkem **25-70let**

Návratnost hlavní dotazníkové studie

- koncem 1/ 2001 bylo **poštou** rozesláno 3.000 dotazníků
- 125 (4,2%) dotazníků vráceno jako nedoručitelné
- 634 (21,1%) vyplněných dotazníků vráceno

Důvody nízké návratnosti

- časový souběh naší studie se **SLDB 2001**
- mediální kampaň o **nedostatečné ochraně osobních dat ze SL**
- zpochybňování oprávněnosti jakéhokoliv soustředování osobních dat
- **Zákon č.101/2000 Sb. O ochraně osobních dat** - platnost od 6/2000 (data pro studii získány z Registru obyvatel v květnu 2000)
- málo příznivé společenské klíma k písemným urgencím za účelem zvýšení respons rate (selekční bias)

Opakovací studie

- z důvodu ověření spolehlivosti údajů uvedených v dotazníku
- **po 6 týdnech** od hlavní studie znovu osloveno náhodně vybraných **300 respondentů** (kteří vyplnili dotazník v hlavní studii) - poštou
- návratnost: **181 (60,3%)** dotazníků

Člověk ochotný zapojit se do dotazníkového šetření je vstřícnější k opětovnému vyplnění dotazníku

Dotazníkové šetření realizované poštovním stykem

1. Výhody:

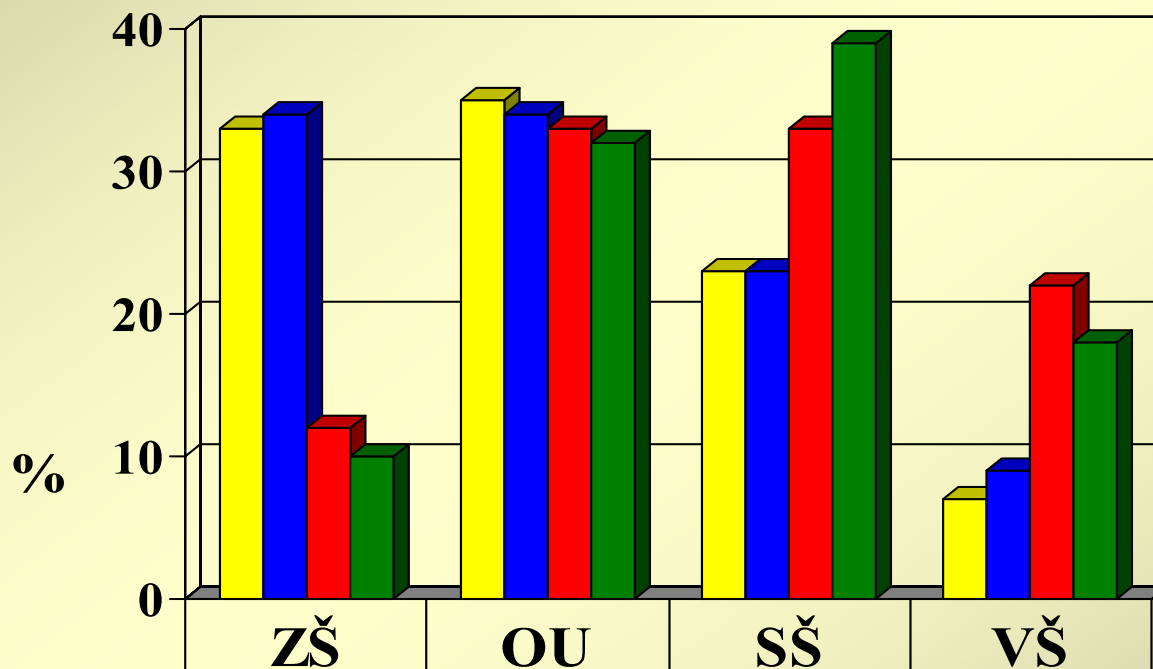
- jednoduchá a pohodlná metoda
- výběr geograficky pokrývá celé šetřené území
- vylučuje chyby vzniklé způsobem dotazování a záznamem odpovědí
- respondentům zajišťuje větší jistotu anonymity než při osobním styku

2. Nevýhody:

- odpovídá jen malá část oslovených osob
- návratnost bez urgencí 30-50%, někdy i pod 30%
- vznik systematické chyby, jestliže struktura osob, kteří neodpověděli se podstatně liší od respondentů, kteří dotazník vyplnili

(J. Vytlačil, Výběrová šetření v praxi, Praha, 1969)

Srovnání vzdělanostní struktury respondentů ze dvou různých dotazníkových studií (Grant SES a RP Cesar)

ČR	33	35	23	7
Ostrava	34	34	23	9
Grant SES	12	33	33	22
RP Cesar	10	32	39	18

Ré:

Neúčast lidí s nízkým vzděláním a SES ve zdravotních studiích plynoucí z jejich nezájmu vede k podhodnocení reprezentativnosti této sociální třídy

(Např.: Baumann, A., Stieber, J., Lowel, H.: Nonparticipation as a factor influencing the value of follow-up studies – MONIKA Survey. Gesundheitswesen, 1997 Apr., 59 Suppl. 1, 19-25)